

ZRNKO

ÚVODNÍ SLOVO O...

Tereza Kozderová: Pouť do Svaté země

PODPORA

KLAS Boskovice se představuje

INSPIRACE

**Mobilní počítačová učebna v Holasicích
pohledem lektorky**

METODICKÉ LISTY

Téma 1: Příroda a její ochrana

Téma 2: Poutě a procesí

Téma 3: Tvoření ke Dni dětí a ke Dni otců

O POUTI DO SVATÉ ZEMĚ

Vážení čtenáři,
v metodických listech, které vám
dnes zasíláme, se můžete dočíst
zajímavé informace o ochraně
přírody a také o historii vzniku
poutí. To mne inspirovalo,
abych se s vámi podělila
o další ze svých cest – tentokrát
o zážitky z poutě do Svaté
země, kterou jsem navštívila
letos v únoru.

Izrael se rozkládá v jihozápadní
Asii, ze západu jej omývají
vody Středozemního moře
a vede tudy krátká hranice
s palestinskou oblastí
Pásmo Gazy. Na severu
sousedí Izrael s Libanonem,
na severovýchodě se Sýrií,
na východě s Jordánskem
a palestinskou oblastí Západní
břeh (Jordánu) a na jihozápadě
s Egyptem, kde má Izrael i úzké
pobřeží Rudého moře. Celá
země zaujímá rozlohu 20 770
m². Počet obyvatel je cca 8,3
miliónu.

Během 7 dnů nás čekal úkol
projít místa, kde působil Kristus.
Po návštěvě (zdaleka ne všech)
těchto míst chápu, proč se
osobní návštěvě Izraele říká
páté evangelium.

Galilejské jezero

Začali jsme místy, kde byl
Kristus zatčen, souzen,
bičován a ukřižován, prošli
jsme místa křížové cesty. V
dalších dnech jsme navštívili
Boží hrob, kostel Usnutí Panny
Marie, Pole pastýřů, kde jim
bylo zvěstováno narození
Páně, místo vzkříšení Lazara,
kostel narození Jana Křtitele,
místo Kristova narození, Kánu
Galilejskou, kde Ježíš učinil

první zázrak (proměnění vody
ve víno), Galilejské jezero,
kde Ježíš učil Petra kráčet
po vodě, horu Tábor, horu
Blahoslavenství a v neposlední
řadě Kumrán, kde se našli
vzácné svitky Písma, které jsou
do dnešního dne předmětem
zkoumání a také pevnost
Masada.

Ubytování jsme byli v hotelu,
kde nás každé ráno vyzvedl

Olivová hora

autobus, který nás popovezl městem k východnímu bodu. Celý den jsme pak procházeli jednotlivými místy a nachodili denně přes 10 km. Svatou zemí nás provázel bratr Jeremiáš z řádu františkánů, který zde dříve studoval. Jeho znalosti a schopnost propojení historických událostí se současností mi dodnes berou dech.

**Ortodoxní
Žid**

Zatímco v Brně byly v době naší návštěvy Izraele teploty hluboko pod bodem mrazu, my si užívali teploty okolo 20 – 23 stupňů. Ochutnávali jsme místní pokrmy a nasávali atmosféru, která je v Izraeli opravdu jiná. Izrael je živoucí encyklopedií architektury i dějin kultury. Během jednoho dne lze obdivovat kouzlo římských oblouků, byzantských kupolí, gotiky křížáckých kostelů a hradů, raných islámských mešit a osmanských paláců. Izrael, to nejsou jen památky, ale i příroda a úchvatná krajina. Izrael je země, která se zaryje pod kůži i do srdce. Země, kam se chci rozhodně ještě jednou vrátit.

*Mgr. Tereza Kozderová, DiS.
vedoucí organizace*

U řeky Jordán

P. S.: Pokud byste o této pouti rádi slyšeli více, neváhejte mne kontaktovat. Ráda přijedu na setkání vašeho společenství či klubu seniorů a své povídání doplním také dalšími fotografiemi a zážitky.

KLAS Boskovice se představuje...

Naše organizace v Boskovicích nemá moc členek – jsou to většinou důchodkyně, ale celou řadu i nečlenů – dárců, kteří nám v naší práci pomáhají...

Několik rolí se nám daří v tzv. Adopci na dálku přispívat na 3 indické děti, které tak naší zásluhou mohou navštěvovat školu.

Kontakt udržujeme i s Domovem pro matku a dítě – především před Vánocemi.

Také máme velmi dobrou spolupráci s Domovem důchodců, kam každý druhý čtvrtek v měsíci mezi ně chodíme s povídkami, písničkami i popřáním jubilantům a narozeninám. V květnu s nimi oslavujeme Den matek, blížící se Advent i následně Vánoce zpřijemňujeme povídkami, zpíváním koledí i občerstvením.

Během roku pravidelně několik členek vypomáhá i s účastí klientů při mši svaté, která se zde slouží každé pondělí.

Dle možnosti také pomáháme nadaci Hnutí pro život i pěstounským rodinám.

Udržujeme v čistotě prostranství kolem křížů, božích muk i kapličky Otylky.

Některé naše členky spolupracují velmi aktivně s místním pěveckým farním sborem.

Zúčastňujeme se i s přáteli v evangelické církvi každoročního Světového dne modliteb.

Také občas zajišťujeme pro naše členky i další zájemce zdařilé besedy se zajímavými lidmi a někdy i organizujeme poutě do známých nebo méně známých míst.

Pravidelně zajišťujeme sběr šatstva a jiných věcí, které jsou pro mnohé z občanů již nepotřebné, ale druhým mohou velmi pomoci.

Při každé sbírce se tak shromáždí plné auto balíků s věcmi, které odjíždí do Dialonie v Broumově. Z finančních prostředků při sběru přispíváme i na dopravu. S celou organizací ochotně pomáhají i další členové farnosti, za což jim patří veliký díl...

Protože většina z nás žila ve svém mládí třeba i ve velmi funkčních třígeneračních domácnostech, tak se mi vybavuje hezký citát, který bych chtěla napsat na závěr: "Štěstí je poznat v mládí přednosti stáří a stejné štěstí je udržet si ve stáří přednosti mládí" napsal J. W. Goethe

Fotografie ze sběru šatstva a jiných věcí. Všem, kdo pomáhali i těm kdo přispěli patří veliké, veliké poděkování...

Za KLAS Boskovice napsala Marie Ženatová

KLASu v Boskovicích za jejich činnost a nadšení moc děkujeme!

Mobilní počítačová učebna v Holasicích pohledem lektorky

V možnosti lektorovat mobilní počítačovou učebnu jsem viděla jedinečnou příležitost a opravdu zajímavou zkušenost. Práci s lidmi mám ráda. Zkušenosti s učením jsem již měla, avšak ne s danou cílovou skupinou. Spíše jsem učila děti, či dospívající jedince. A jak to vše probíhalo? Vždy před každou Mobilní počítačovou učebnou vše nachystáme, následně netrpělivě očekáváme, jestli dorazí všichni. Většinou jsme se scházeli v menším počtu kolem pěti osob. Měly jsme pod svými křídly dvě skupinky. V první dvouhodinovce se sešli spíše méně pokročilí a v druhé pokročilejší, ale samozřejmě se liší člověk od člověka. Každý měl jiné zkušenosti

s používáním počítače a někdy bylo zapeklitým úkolem najít zlatý střed, co se týče obtížnosti, aby se jedni nenudili a druzí si zase nepřipadali, že jim to nejde.

Obecně obdivuji všechny seniory, kteří na kurzy v Holasicích dorazili, za kuráž, že mají chuť se stále něco nového učit. Nejtěžší to samozřejmě bylo pro ty, kteří třeba ani počítač nemají doma, vidí ho poprvé. Začátky jsou vždycky těžké v jakémkoli oboru.

Naopak pro mě bylo těžké si uvědomit, že musím vysvětlit základní pojmy, které jsou pro mě již zcela běžnými slovy, jako například okno, panel, plocha atp. Uvědomit si věci, které jsou pro nás, kteří téměř

každý den používáme počítač, automatickým úkonem. Konkrétně třeba kolikrát klikám na ikonu na ploše, v průzkumníku, v nějakém programu (otevírání složky, souboru, příkaz pro program). Další věc, která mě napadá je, že se dá udělat jeden úkon několika způsoby. Pokud někomu nešel jeden, druhý se zdál být pro něj schůdnější, byla jsem ráda. Jen nevím, jestli jsem je tím občas nepletla. (Pro představu, místo dvojklíku levým tlačítkem myši, můžeme použít i jedno kliknutí levým tlačítkem a stisknout klávesu Enter (česky Vstup).

V kurzu jsme probírali a hlavně zkoušeli, jak již bylo zmíněno: práci s myší, popřípadě touchpadem

(prostor pro ovládání kurzoru na notebooku), s klávesnicí, složky a soubory, ukládání souborů, práci s internetem, vyhledávání na internetu, práci s e-mailem, přikládání příloh do e-mailu, hromadné e-maily, Word.

Třeba práce s touchpadem je někdy obtížná i pro mě, když se chcete v nějaké nabídce, která není vidět celá dostat níž, (rolování prostředním kolečkem u myši). Úplně jsem se viděla, když jedna paní ovládala notebook právě přes touchpad. Následně jsme psali v textovém editoru a ona si omylem klikla do textu, nevšimla si toho a připisovala si již k napsanému textu další. (například: Nájelen ...) Tak se Vám to někdy stane?

Obecně jsem byla se svěřenými seniory spokojená. Byli vždy milí, když něco nevěděli, potřebovali pomoci, tak se ozvali. Moc mě potěšilo, že i když jim zadáný úkol hned nešel, bylo vidět, že se opravdu snaží. Byla vidět jejich touha se něco nového naučit. Byly vidět i pokroky v průběhu kurzů. Vždy jsme trochu opakovali a začali něco nového. Na druhou skupinku jsme měli vyšší nároky

a ke konci vyučovacího času, už mě jednou sami upozornili, že je informací již pro daný den hodně.

Největší radost mám, když se moji svěřenci nadchnou pro danou tematiku natolik, že zkouší, pokud mají tu možnost, nabyté znalosti i doma. Mým cílem je nadchnout alespoň jednoho člověka, aby měl chuť sám si zapnout počítač. Pokud

chce třeba někomu, kdo bydlí daleko, napsat e-mail. Důležité je hlavně nikoho neodradit. Postupně mi přirůstali k srdci a na poslední hodině jsem byla trochu smutná, že už je konec. Dokonce jsme od každé skupinky dostaly každá s kolegyní jeden pugét krásných žlutých tulipánů.

*Bc. Marie Crháková
lektorka MPU Holasice*

Příroda a její ochrana

Zpracovala: **Jitka Holíková****Téma:** Co pro nás znamená příroda a jak ji chráníme.

Program setkání	Aktivita	Cíl	Pomůcky / poznámky	Čas/min
Úvod	Skládání rozstříhaných obrázků s motivy přírody	Proniknutí do tématu, procvičení jemné motoriky	Obálky s nastříhanými obrázky přírody PL_obrázky	15
TPR	Hraní se slovy s tematikou příroda	Trénink mentální kondice	PL_TPR_1	15
TK	Definice přírody, ochrana přírody v ČR	Informace, zapojení do debaty		30
TPH	Videa o přírodě, Kampaň Nature is speaking (viz.zdroje) https://www.conservation.org/nature-is-speaking/Pages/default.aspx		Notebook, projektor, repráčky	10
Přestávka				15
TPB	Přírodní jevy	Informace a trénink postřehu	PL_TP_B_1	20
TPM	Cviky s malým overballem	Protáhnutí těla		15
Závěr	Rozloučení a předsevzetí, že brzy vyrazíme do přírody			
Zdroje informací	Videa z kampaně Nature is speaking s českými titulky: https://www.youtube.com/watch?v=xtshdWnauto (Julia Roberts matka příroda) https://www.youtube.com/watch?v=8PKTy7LQCcU (Penelope Cruz voda) https://www.youtube.com/watch?v=NIYTfr6TbXM (Kevin Spacey pralesy) https://www.youtube.com/watch?v=ZoZPMa1UKmA (korálové útesy) https://www.youtube.com/watch?v=E8d_JvMpoY4&list=PL5WqtuU6JrnXjsGO4WUpJuSVmlDcEgEYb (všechna videa v angličtině) http://www.veverka.eu/globalni-problemy-zivotniho-prostredi (životní prostředí)			

Úvod

Účastníci si rozeberou obálky a skládají obrázky s motivy přírody. Co mají všechny obrázky společného? Téma příroda. Následují otázky. Co se vám jako první vybaví, když se řekne příroda a váš poslední aktuální zážitek s přírodou?

TPR – Hrátky se slovy

Tisk PL_TPR_1

TK – Definice přírody a povídání o ochraně přírody v ČR

Příroda je označení pro hmotný svět, který nebyl vytvořen člověkem. Je tvořena přírodninami a dělí se na přírodu živou a neživou. Živou přírodu tvoří organizmy, tedy bakterie, houby, rostliny a živočichové.

Neživá příroda je tvořena neživými přírodninami, mezi které patří slunce, voda, vzduch půda, minerály a horniny.

PROGRAM OCHRANY PŘÍRODY V ČR

Ochrana ovzduší

Ovzduší je pro člověka jednou z nejdůležitějších složek životního prostředí, bez které se nemůže obejít. Vdechovaný vzduch a vše, co obsahuje se dostává až do nitra lidského těla a přímo tak působí na zdraví člověka. Proto je kvalita ovzduší věnována velká pozornost jak na národní a evropské, tak na mezinárodní úrovni.

V devadesátých letech 20. století bylo v České republice investováno mnoho finančních prostředků do snížení emisí (zejména z velkých elektráren), čímž došlo k výraznému zlepšení kvality ovzduší, která v některých regionech do té doby patřila k nejhorším na světě. Rozvoj průmyslu a nárůst dopravy po roce 2000 způsobily, že se kvalita ovzduší v České republice začala opět zhoršovat. V nezanedbatelné míře k tomu přispívá také neodpovědné chování lidí, kteří k topení v domácnostech používají nekvalitní paliva či dokonce komunální odpad a vypouští tak do ovzduší nebezpečné látky. Největší problém v současné době představuje jemný prach. Ministerstvo životního prostředí v roce 2007 zpracovalo Národní program snižování emisí ČR, který následně schválila vláda. Tento dokument obsahuje několik klíčových opatření, která přispějí ke zlepšení současného stavu a k ochraně životního prostředí a zdraví lidí.

Ministerstvo životního prostředí se podílí také na ochraně ozonové vrstvy Země před látkami, které způsobují její poškození (např. freony). V důsledku ztenčování ozonové vrstvy proniká na zemský povrch nebezpečné ultrafialové záření, které může způsobovat vznik nebezpečných onemocnění. Snižování emisí těchto látek je jedním z nejúspěšnějších světových projektů v oblasti ochrany životního prostředí.

Voda

Obecným cílem státní politiky v oblasti vod je vytvořit podmínky pro udržitelné hospodaření s omezeným vodním bohatstvím České republiky. To znamená soulad požadavků všech forem užívání vodních zdrojů s požadavky ochrany vod a vodních ekosystémů, při současném zohlednění opatření ke snížení škodlivých účinků vod. Hlavní zásady státní politiky v oblasti vod pak vycházejí z tzv. Rámcové směrnice EU o vodní politice, dalších směrnic z oblasti voda a z obnovené strategie EU pro udržitelný rozvoj.

Odpadové hospodářství

Odpadovým hospodářstvím se rozumí činnosti: předcházení vzniku odpadů, nakládání s odpady, následná péče o místo, kde jsou odpady trvale uloženy a kontrola. Odpadové hospodářství je dynamicky se rozvíjející oblastí národního hospodářství. Průmyslově a ekonomicky vyspělé země se začaly odpadovým hospodářstvím intenzivně zabývat v 80. letech minulého století. V České republice vznikl první zákon o odpadech v roce 1991. V současnosti nakládání

s odpady upravuje zákon č. 185/2001 Sb., odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon stanovuje práva a povinnosti osobám v oblasti odpadového hospodářství, klade důraz na předcházení vzniku odpadů, stanoví hierarchii nakládání s nimi a prosazuje základní principy ochrany životního prostředí a zdraví lidí při nakládání s odpady.

Příroda a krajina

V rámci ochrany přírody a krajiny rozlišujeme podle stávající legislativy, zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, obecnou ochranu územní a druhů a zvláštní ochranu územní a druhů. Obecná ochrana přírody a krajiny představuje ochranu krajiny, rozmanitosti druhů, přírodních hodnot a estetických kvalit přírody, ale také ochranu a šetrné využívání přírodních zdrojů.

Zvláštní ochrana přírody a krajiny představuje jeden z nejvýznamnějších nástrojů ochrany přírody a krajiny. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny vymezuje šest kategorií zvláště chráněných území, jako významného nástroje ochrany území. Jsou jimi:

- národní parky (NP)
- chráněné krajinné oblasti (CHKO)
- národní přírodní rezervace (NPR)
- přírodní rezervace (PR)
- národní přírodní památky (NPP)
- přírodní památky (PP)

Cílem ochrany bývá nejčastěji udržení nebo zlepšení dochovaného stavu území nebo ponechání území, či jeho části, samovolnému vývoji. (Jaké znáte národní parky, CHKO ...?)

Dále zákon o ochraně přírody a krajiny společně s navazujícími prováděcími předpisy legislativně zajišťuje zvláštní ochranu vybraných, vzácných nebo vědecky a kulturně významných druhů rostlin a živočichů. Podle míry ohrožení jsou stanoveny tři kategorie ochrany zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, a to druhy kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené, přičemž seznam těchto druhů včetně jejich rozdělení do příslušných kategorií ochrany je uveden v přílohách prováděcí vyhlášky č. 395/1992 Sb. Pro druhy ohrožené vyhynutím jsou pak realizovány záchranné programy jako komplexní soubory opatření odstraňující nebo zmírňující známé ohrožující faktory a zlepšující podmínky pro vývoj těchto druhů.

Ochrana klimatu a energetika

Změna klimatu je závažným environmentálním, ekonomickým a společenským problémem, který vyžaduje naši pozornost.

Pro získání vědeckých podkladů ke změně klimatu vznikl Mezivládní panel pro změnu klimatu (IPCC). Tohoto panelu se účastní vědci a instituce z celého světa. Jejich výsledky pak slouží jako podklad pro politická jednání a následná rozhodnutí. Nejvýznamnějším krokem pro mezinárodní ochranu klimatu bylo přijetí Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu. V roce 1997 k ní byl přijat tzv. Kjótský protokol. V prosinci 2015 byla v Paříži schválena nová smlouva o ochraně klimatu, tzv. Pařížská dohoda, kterou akceptovaly všechny smluvní strany Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu a zavázaly se snižovat emise skleníkových plynů tak, aby přispěly k dosažení cíle udržení nárůstu průměrné globální teploty alespoň pod hranicí 2° C ve srovnání s úrovní před průmyslovou revolucí.

EU a jejích 28 členských států se v rámci tzv. klimaticko-energetického balíčku zavázalo snížit do roku 2020 emise skleníkových plynů o 20 % v porovnání s rokem 1990.

TPH

Na projektoru si pouštíme videa s tematikou ochrany přírody, s krásnými obrazy a hudbou (viz. Zdroje)

TPB

Procvičení postřehu díky hledání číslovek v textech s tematikou přírodních jevů.

Tisk PL_TPB_1

TPM – Cviky s overballem

<http://trendyzdravi.cz/sport-a-wellness/nekolik-cviku-s-malym-overballem-vas-mozna-zbavi-bolesti-zad.html>

Protahení krční páteře

Jak na to: Nafouknutý overball držte v obou dlaních za hlavou. S výdechem tlačte hlavou mírně vzhůru do overballu a napřimujte páteř. Netlačte rukama proti hlavě.

Efekt: Nacvičíte správné držení hlavy a aktivujete svaly na zadní straně krku.

Protahení hrudní páteře

Jak na to: Podložte si nafouknutý overball zhruba do výše lopatek mezi tělo a opěradlo židle. Střídavě přetáčejte trup do stran. Nesmí se pohnout pánev ani zvedat ramena. Provádějte jen drobný pohyb v oblasti hrudní části páteře.

Protahení krčních svalů

Jak na to: Nafouknutý overball umístěte mezi hlavu a stěnu. Tlačte hlavou proti míči. Uvolněte ramena, vyhněte se aktivaci trapézového svalu, který vede od páteře směrem k rameni.

Efekt: Aktivujete krční a zádové svaly.

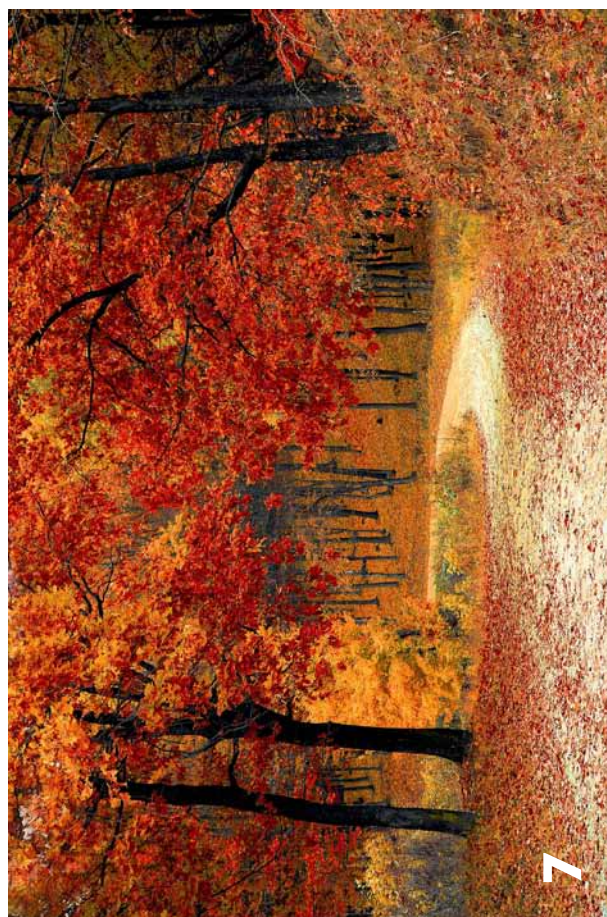

Posílení břišních svalů

Jak na to: Nafouknutý overball vložte pod bedra a lehce se o něj opřete. S výdechem zvedněte trup do vertikální pozice, s nádechem povolte do mírného opření o overball.

PL_TPR_1

Změňte v následujících slovech jedno písmeno tak, abyste dostali název zvířete (např. pusa – husa)

ŠIŠKA**ČEP****MYS****KŮL****KOV****MOK****SÝR****ROK****VAK****KRAS****MYS****KOPR****KOPA****OCEL****OBCE****SÁNĚ****PÁS****LÍC****ČOČKA****LOV**

Řešení:

liška, myš, kos, výr/sýc, vlk, rys, koza, ovce, pes/
páv, kočka, čáp, kůň, mol, rak, krab, kapr, orel,
káně, lín, lev

PL_TPR_1

Změňte v následujících slovech jedno písmeno tak, abyste dostali název zvířete (např. pusa – husa)

ŠIŠKA**ČEP****MYS****KŮL****KOV****MOK****SÝR****ROK****VAK****KRAS****MYS****KOPR****KOPA****OCEL****OBCE****SÁNĚ****PÁS****LÍC****ČOČKA****LOV**

Řešení:

liška, myš, kos, výr/sýc, vlk, rys, koza, ovce, pes/
páv, kočka, čáp, kůň, mol, rak, krab, kapr, orel,
káně, lín, lev

PL_TPR_1

Přeskupením písmen najděte správné slovo – zvíře. Každé písmeno můžete použít jen tolikrát, kolikrát se vyskytuje v zadaném slově.

IDRBZAOK**CERNS****URAGJÁ****FAIRAŽ****EĚVMDD****CÍAJZ****UAMP****OVUBL****EAISCL****EKEFN****NAIAOPTL****APADN****RTAVHEL****OKOEOŽZRC****ŠAKIL****EARZB****ZAMKÍK****JOTOK****ONECROOSŽ****EKEJŽ**

Řešení:

dikobraz, srnec, jaguár, žirafa, medvěd, zajíc,
puma, buvol, lasice, fenek, antilopa, panda,
levhart, kozorožec, liška, zebra, kamzík, kojot,
nosorožec, ježek

PL_TPR_1

Přeskupením písmen najděte správné slovo – zvíře. Každé písmeno můžete použít jen tolikrát, kolikrát se vyskytuje v zadaném slově.

IDRBZAOK**CERNS****URAGJÁ****FAIRAŽ****EĚVMDD****CÍAJZ****UAMP****OVUBL****EAISCL****EKEFN****NAIAOPTL****APADN****RTAVHEL****OKOEOŽZRC****ŠAKIL****EARZB****ZAMKÍK****JOTOK****ONECROOSŽ****EKEJŽ**

Řešení:

dikobraz, srnec, jaguár, žirafa, medvěd, zajíc,
puma, buvol, lasice, fenek, antilopa, panda,
levhart, kozorožec, liška, zebra, kamzík, kojot,
nosorožec, ježek

V textu najdete a podtrhnete všechny číslovky.

Zemětřesení

Zemětřesení jsou považována za nejničivější katastrofy. Ročně si zemětřesení vyžádají 10 000 obětí a je zaznamenáno 60-90 tisíc otřesů. Silných zemětřesení, které vyvolají citelné škody, je ročně okolo dvaceti. Tektonická zemětřesení jsou krátkodobé otřesy půdy vyvolané uvolněním energie, kumulované v místech zeslabené zemské kůry - tektonických zlomů. Další lokální zemětřesení jsou vulkanická a řítivá, kdy jsou zavaleny podzemní dutiny.

K uvolnění energie a vzniku zemětřesení dochází v prostoru ohniska, jehož těžištěm je hypocentrum, ležící v určité hloubce pod povrchem. Mělká - korová zemětřesení mají ohniska do hloubky 60 km. Sem patří zemětřesení řítivá a sopečná. Středně hluboká zemětřesení mají hypocentrum do hloubky 300 km a zemětřesení nejhlubší mají hypocentra v hloubce kolem 700 km. Uvolněná energie se šíří z ohniska zemským tělesem vlněním. Na geologických rozhraních se vlny lámou a odráží. Na povrchu země se šíří dále jako vlny povrchové. Místo, které je na povrchu nejbližší hypocentru se nazývá epicentrum. Intenzita zemětřesení se vyjadřuje stupněm zemětřesné stupnice. Jednotlivé stupně dvanáctičlenné stupnice vychází z popisu účinků zemětřesení a je uváděna i hodnota zrychlení pohybu částic na povrchu. Většinou se užívá stupnice MCS (Mercalli-Cancani-Sieberg) nebo novější MSK-64 (Medvědév-Sponheuer-Kárník). Pro objektivní vyjádření zemětřesné energie byla zavedena hodnota magnituda, která zjišťuje největší výchylky zemětřesných vln ve vzdálenosti 100 km od epicentra. Označování intenzity zemětřesení (uvolněné energie) magnitudem se uvádí jako Richterova stupnice. Srovnání velikosti magnituda se stupni zemětřesné stupnice je značně nepřesné.

Sopečné erupce

Vulkanismus náleží mezi magmatické projevy, které se odehrávají na zemském povrchu a které souvisí s výstupem žhavotekutého magmatu - lávy. Centrálním výstupem zplodin je většinou kuželovitá sopka - vulkán. Magma však může vystupovat i trhlinami v zemském povrchu. V centrální části kužele je vytvořena deprese - kráter, kterým vystupují na povrch zplodiny - sopečná erupce, přiváděné válcovitým sopouchem. Jsou to většinou plyny, nebo láva, která při efuzi stéká, nebo je při explozi vystříknuta a rozprášena a na zem dopadá jako sopečná vyvrženina - pyroklastikum. Jejich usazením vznikají tufy na pevninách a tufity ve vodě. Láva je nebezpečná svou teplotou (900°-1100°C) a pohyblivostí. Výbuch sopky pokryté ledovcem, může při rychlém tání ledu způsobit rozsáhlé povodně. Velké ztráty na životech hlásí i peléské exploze, vyznačující se výronem žhavých mračen plynů a popela, které se velkou rychlostí šíří při zemi. Rozšíření sopek je vázáno především na okraje litosférických desek. Nejdelším sopečným pohořím na zemi jsou středooceánské hřbety, kde dochází k výronům zásaditých a alkalických láv. Vulkanicky aktivní jsou také pevninské riftové zóny. Na Zemi je téměř 500 sopek. Činných na souši je zhruba 50, v mořích asi 30.

Tsunami

Při zemětřesení mořského dna vznikají ničivé vlny tsunami. Na otevřeném moři dosahují pouze 2-3 m, ale u pobřeží narůstá jejich výška až na 30 m a rychlost se blíží 800 km/hod. V první fázi vzniku voda od pobřeží ustoupí a pak přichází ničivá vlna. Tsunami mohou vzniknout i při výbuchu podmořské sopky, vzácně se mohou vytvořit i po velkých sesuvech a zemětřeseních na mořském pobřeží. Podle svých účinků se tsunami dělí na 6 stupňů, přičemž první dva stupně jsou registrovány jen přístroji. Třetí stupeň je opticky již dobře patrný, čtvrtý a pátý už na pobřeží zanechává výrazně ničivé stopy a šestý ničí celé pobřežní pásmo. Tsunami má obrovskou energii. Nejvíce postižovanou zemí je Japonsko, kde se odhaduje, že v průběhu 16 silných tsunami zahynulo 8 000 lidí. Před příchodem vln je v současné době obyvatelstvo varováno, které při každém silnějším zemětřesení u pobřeží mezinárodní služba vysílá.

Znečišťování vod

Přítomnost vody je nutnou podmínkou existence života. Voda je nezbytnou složkou rostlinných a živočišných organismů i prostředí, ve kterém probíhají důležité procesy a děje. Pro člověka je nenahraditelná, jelikož tělo obsahuje 65% této látky a pro obnovování funkcí je třeba dodávat každý den další 2 - 4 litry. Dále tvoří voda nezbytnou surovinu v zemědělství a průmyslu.

Rozvojem a nárůstem obyvatel se zvyšuje potřeba vody. Současně dochází ke znečišťování jednak odpadními vodami, jednak nežádoucím únikem látek znehodnocujících vodu, či různými antropogenními vlivy. Voda náleží k nevyčerpatelným zdrojům pouze v globálním měřítku. V regionálních a lokálních dimenzích se naopak vyskytuje v omezeném a časově nerovnoměrně rozloženém množství. Účelné využívání vodních zdrojů a jejich ochrana před vyčerpáním a znečišťováním má proto mimořádný praktický význam. Problém vodstva se stává součástí globálních problémů lidstva, resp. životního prostředí.

Světová zdravotnická organizace přijala tuto definici znečištění vod: Voda je znečištěna, je-li její složení změněno v důsledku přímé nebo nepřímé činnosti člověka tak, že je méně vhodná pro některé nebo všechna účely, pro které je voda vhodná v přirozeném stavu.

Mluvíme-li o znečištění povrchových vod, rozlišujeme dva typy znečištění:

- Znečištění **havariijní**, jednorázové s mnohdy katastrofálními okamžitými dopady, spojenými s masovým úhynem vodních organismů i jinými škodami. Zpravidla toto znečištění relativně brzy odezní a vytvoří se podmínky pro obnovení života ve vodě a dalších funkcí vodního ekosystému.
- Znečištění **dlouhodobé**, projevující se trvalejším, zejména organickým znečišťováním. Celkově negativně ovlivňuje vodní prostředí a skladbu potravní nabídky, takže některé druhy ryb v postižených úsecích řek vymizí, případně se značně sníží jejich reprodukční schopnost. V řadě případů je rybí maso nepoživatelné.

Specifické aspekty znečištění světového oceánu

Světový oceán pokrývá 71% zemského povrchu, a má proto významnou úlohu v globálních procesech Země (oběh vody, utváření klimatu). Obrovský prostor světového oceánu, 1338 mil. km² vody, tj. 96,5% všech zásob vody na Zemi, je současně lákavým prostorem pro ukládání vedlejších produktů lidské civilizace - odpadů. Odpadní a znečišťující látky přicházejí do světového oceánu vyústěním řek, splaveninami z pobřeží, provozem lodní dopravy, haváriemi, těžbou surovin, atmosférickým spadem i záměrným ukládáním.

Značná část znečištění produkovaného na pevninách končí v mořích a oceánech. Velmi nepříznivá situace bývá u vnitřních moří, které mají omezenou výměnu vody s oceánem. Znečištění moří a oceánů se projevuje složitými vazbami v oceánské biosféře. Současný stav znečištění moří, jeho tendence a ekologické důsledky vyvolávají vážné znepokojení.

Světová komise pro životní prostředí při OSN konstatuje: zdroje podmořského života jsou dnes ohroženy nejenom přílišným čerpáním, ale i znečišťováním a dalšími důsledky rozvoje na souši; účinky znečištění se nejzávažněji projevují v pobřežních vodách a vnitřních mořích; i na volném oceánu se začíná vyskytovat ekologický stres; naplaveniny přinášené do oceánů velkými řekami lze sledovat až do vzdálenosti 2000 km od jejich ústí; těžké kovy, chlorované a aromatické uhlovodíky se dostávají do oceánů nejenom řekami, ale i atmosférou; množství rozlité ropy z tankerů dosahuje nyní 1,5 mil. tun ročně; životní prostředí oceánů vystavené radiaci z minulých zkoušek jaderných zbraní přijímá nyní další záření z ukládaných radioaktivních odpadů s nízkou úrovní radiace; na povrchu oceánů se našly vysoké koncentrace některých chemických látek. Bude-li jejich hromadění pokračovat, může to mít složité a dlouhodobé důsledky.

Řešení: 10 000, 60, 90, tisíc, dvacet, 60, 300, 700, dvacet, 64, 100, 900, 1100, 500, 50, 30, 2, 3, 30, 800, první, 6, první dva, třetí, čtvrtý, pátý, šestý, 16, 8000, 65%, 2, 4, dva, 71, 1338, 96,5%, 2000, 1,5 mil.

Poutě a procesí

Zpracovala: **Mgr. Tereza Kozderová, DiS.**

Program setkání	Aktivita	Cíl	Pomůcky / poznámky	Čas/min
Úvod	Když se řekne pouť	Seznámení s tématem		10
TPR	Kde se nachází?	Koncentrace, pozornost		10
TK + TPH	Historie poutí a procesí	Seznámení s historií pořádání poutí a procesí		45
Přestávka				15
TPB	Kimova hra	Procvičení krátkodobé paměti	Předměty spojené s cestováním, šátek, papír, tužka	20
TPM + Závěr	Modlitba poutníka a ukazovací Otčenáš	Společná modlitba	PL_TPM_1	20
Zdroje informací	www.cirkev.cz www.biskupstvi.cz www.zivetradice.cz			

Úvod

Když se dnes řekne pouť, většině z nás se nejspíš vybaví ta pražská - Matějská. Maringotky natřískané čínským zbožím pochybné kvality, zběsilé jízdy na kolotočích a hity Michala Davida vyhrávající příliš nahlas. To všechno má přesto své zvláštní kouzlo. Koneckonců zábavná a odlehčující složka patřila k poutím již odedávna. Jaká je ale jejich skutečná podstata? Jak vznikaly, jaký byl jejich vývoj a průběh? Některé odpovědi můžeme vystopovat sami, vydáme-li se na některou z tradičněji pojatých poutí, některé věci však již dávno odvál čas a tak si teď o nich něco povíme...

TPR – Kde se nachází

Přiřaďte poutní místo k oblasti, kde se nachází.

1. Svatá Hora	a. španělská Galicie
2. Lurdy	b. Portugalsko
3. Mariazell	c. Polsko
4. Turzovka	d. Příbram
5. Santiago de Compostela	e. Francouzské Pyreneje
6. Fátima	f. Žďár nad Sázavou
7. Kostel sv. Jana Nepomuckého	g. Slovensko
8. Jasná Hora v Čenstochové	h. Rakousko

Řešení: 1d, 2e, 3h, 4g, 5a, 6b, 7f, 8c

TK + TPH

Počátky křesťanských poutí spadají již do raně křesťanského období. Putování na posvátná místa zasvěcená určitému kultu jsou společná mnoha různým kulturám (islám, buddhismus, hinduismus...) a křesťanské poutnictví se jimi ve své prvotní fázi silně inspirovalo. Největší vliv na něj měla zejména židovská a antická kultura se svými náboženskými představami, podle kterých bylo nejvhodnější uctívat božstva na určitých význačných krajinných bodech - na vrcholcích hor, u pramenů, pod stromy apod. Jádro poutní tradice je tedy v pravdě předkřesťanské, vystavené na starších náboženských základech, což vysvětluje také obecné stanovisko, které k tomuto projevu víry zaujímala církev. Ta se poutím obecně nijak zvlášť nebránila, zároveň je ale ani nestanovila za závazné (s výjimkou poutí kajících) a rozhodnutí, zda je absolvovat nechávala zcela v rukou jednotlivých věřících.

V raném období byly poutě záležitostí jednotlivců, kteří je absolvovali coby výraz svého pokání či výjimečné zbožnosti. Kvůli jejich fyzické, psychické, časové i finanční náročnosti to skutečně nebyly podniky vhodné jen tak pro někoho. Jen si to představte - trasa dlouhá stovky kilometrů, často vedoucí divokou přírodou, nepřízeň počasí, nemoci, lapkové, dravá zvířata a nedokonalé cesty, po kterých musel poutník ujít až 70 kilometrů denně - to opravdu není žádný bezstarostný výlet.

Hlavním cílem průkopníků křesťanského poutnictví byla pochopitelně Svatá země spojená se skutky a mučednickou smrtí Ježíše Krista i se životem jeho matky Panny Marie. V 2. století po Kr. se pak začaly rozvíjet kulty různých světců a mezi poutní cíle tak postupně přibývaly hroby apoštolů a prvních křesťanských mučedníků i místa, kam byly přeneseny jejich ostatky, relikvie či obrazy. Z nejznámějších jmenujme alespoň sv. Petra a Pavla v Římě a sv. Jakuba v Santiagu de Compostela, jehož síť dvanácti poutních cest je natolik výjimečná, že byla roku 1993 zapsána do seznamu památek UNESCO.

V průběhu středověku docházelo po celé Evropě ke vzniku mnoha nových poutních míst a trasy se tak i nadále zkracovaly. Přispěl k tomu již zmíněný růst významu kultu ostatků, jejich dělení a uctívání nejrozličnějších svatých předmětů a obrazů, ale také mohutné rozšiřování panteonu světců o nové lokální svaté a mučedníky, spojené s konkrétními evropskými městy a zeměmi. K

některým významným poutním místům byly zakládány i četné filiálky, ve kterých byly uloženy kopie posvátných předmětů či obrazů z místa původního. To, že se jednalo o pouhé napodobeniny, ničemu nepřekáželo. Originálu i kopii se přisuzovala stejná zázračná moc a síla. Úměrně těmto změnám se samozřejmě rozšiřovala poutnická základna a měnila se i forma křesťanských poutí. V době vrcholného středověku se tak začaly do popředí dostávat poutě skupinové a kromě náboženských motivů nabylo poutnictví i vzdělávacího, poznávacího a zábavného významu.

Největší rozkvět náboženských poutí přišel v době pobělohorské. Protireformace ve spojení s estetikou a duchovní kulturou baroka byly pro tento fenomén dokonalou živnou půdou. Poutě se staly nejen prostředkem rekatolizace, vyjádřením příslušnosti k jediné pravé římskokatolické církvi, ale také zdrojem naděje a pocitu bezpečí, kdy se lidé, těžce zkoušení válečnými konflikty, morovými epidemiemi, hladomory a jinými hrůzami své doby, mohli obrátit přímo ke svému svatému zastánci, svěřit se mu se svým trápením, požádat o jeho přímluvu a s důvěrou se přivínout pod jeho ochranná křídla.

V průběhu 17. století se tak poutě staly nesmírně populárními napříč všemi společenskými vrstvami, došlo k ritualizaci jejich zvykosloví a jejich formální stránka byla vybroušena do takového lesku, že nejen prostým lidem z té podívané až oči přecházely. Tehdejší pouti byly plné okázalosti, nádhery, světel, velkoleposti, hudby a dramatických teatrálních prvků. Vyhlášená byla například pražská *muzika na šífích* u Karlova mostu, která se konala každoročně v předvečer svátku umučení sv. Jana Nepomuckého.

Rysy barokní zbožnosti se ve velké míře promítly také do volné krajiny. Ta byla, coby jeden z prostředků poznávání Boha skrze tento svět, zastavena a vyplněna nejrůznějšími sakrálními objekty a stavbami. Ještě dnes v naší krajině najdeme nějaký ten sloup, boží muka, kapličku či obraz téměř na každém kroku, neumím si tedy ani představit jak vysoká musela být jejich hustota na vrcholu barokní éry.

Tento rozmach a celospolečenská obliba poutí však neměly dlouhého trvání. Již v průběhu 18. století se vzdělanější společenské vrstvy (a to včetně části kléru) začaly odklánět od okázalých projevů zbožnosti a naivního uctívání předmětů a barokní forma projevů víry se tak stala doménou nejširších společenských vrstev a součástí lidové kultury. Během tereziánských a josefínských reforem pak přišla snaha tyto aktivity ještě více potlačit. Důvodem byl vzestup racionálního osvícenského myšlení, snaha o reformu církve a především pak zájem o zvýšení ekonomické úrovně spodních lidových vrstev a tím i celé společnosti. Dnes nám to může připadat značně necitlivé, nicméně už z vyprávění o masopustu a jiných výročních slavnostech víme, že s lidovými slavnostmi to nikdy není úplně jednoduché. Na jednu stranu byly pouti pro prostý lid zdrojem naděje, prostředkem pro povznesení ducha i vítaným povyražením a odpočinkem, na druhou stranu byly příčinou nedostatku pracovních sil při životně důležitých polních pracích (ačkoliv většina poutí připadala na hluchá období mezi jednotlivými pracemi), pudily finančně negramotné rolníky k nemírnému utrácení (a to natolik nemírnému, že se někteří byli schopni díky pouťovým výdajům dostat do skutečně vážných existenčních problémů) a nabízely prostor k nevázanému chování, které mnohdy končilo rvačkou, ztrátou poctivosti či nárůstem počtu dětí počatých v haňbě. Ačkoliv tedy Josef II. svými reformami tuto zajímavou a působivou tradici téměř sprovodil ze světa (a popravdě řečeno, nebyla jediná, kterou měl na svědomí), dobrý úmysl se mu určitě nedá upřít a to tím spíš, vezmeme-li v potaz jeho nařízení, aby byly veškeré peníze ušetřené omezením či zrušením poutí, vynaloženy na vzdělávání a rozvoj školství.

Josefínské reformy však přeci jen nebyly až tak tvrdé a jejich prosazování záviselo z velké části na postoji místního kléru. V mnoha lokalitách tak bylo dosaženo určitého kompromisu - poutě byly nahrazeny procesími v rámci farnosti a občas se povolovaly i okázalejší slavnosti křížové cesty. Na počátku 19. století za vlády Františka I. se začala řada poutí obnovovat, vyšší společenské vrstvy si k nim však už cestu nenašly a tak tedy i nadále zůstaly záležitostí čistě lidovou. Kromě obnovy poutí do míst starých gotických a barokních kultů začaly vznikat i poutě do nových lokalit, zejména do těch spojených s mariánskými zjeveními, kterýžto trend přetrvává až do současnosti. I tak to ale měly poutě složité. V moderním 19. století orientovaném racionálně a pokrokově jakoby pro takovéto archaismy nebylo místo. Společnost se ateizovala, její životní styl se měnil a z poutí

za posvátnem se tak stávaly spíše veselé poznávací výlety. U proslulých, hojně navštěvovaných míst, jako byly například francouzské Lurdy, se také zvýšil prvek masovosti, komercializace a šlo už vlastně o opravdový turismus tak, jak ho známe dnes.

Na konci 19. století se ale poutě opět dostaly do středu pozornosti, tentokrát jako jedna z forem projevů vlastenectví, vyjádření etnické příslušnosti a boje za národnostní práva během procesu národního obrození. Ve 20. století zase sloužily k vyjádření odporu vůči totalitnímu režimu, ať už tomu nacistickému nebo tomu komunistickému. Jejich vývoj byl však často a na dlouhou dobu přerušován, ať už oběma světovými válkami, nebo v období komunistického režimu, který pouti sice částečně toleroval, ovšem pouze v jejich světské formě. Z těchto utržených ran se české křesťanské pouti ani dodnes zcela nezotavily, vyhlídky jsou ale nadějně. Kromě zájezdů do zahraničních poutních míst, realizovaných jak po vlastní ose, tak i prostřednictvím specializovaných cestovních kanceláří, začínají zvedat hlavu i poutě místní, domácí. Na mnoha místech naší země tak již opět můžete zažít pouti, které vyzkouší vaše fyzické síly a odhodlání (například výstup na Svatý kopeček v Mikulově, nebo na Skalku u nás v Mníšku pod Brdy vás v letním vedru opravdu prověří), nabídnou vám společnou modlitbu pod širým nebem či v místním kostele, setkání a přátelské rozhovory se zajímavými lidmi, hudebně-dramatická pásma místních škol, kapel a zájmových kroužků, občůdky s poutním uměním a pouťovým zbožím od místních lidových umělců a řemeslníků a samozřejmě i trochu té diskotéky a kolotočů, která k poutím zkrátka také patří.

Možné otázky k diskusi: Máte vy své oblíbené poutní místo, kam rádi chodíváte nebo poutní místo, kam byste se chtěli podívat? Jaká znáte poutní místa? Chodili jste jako děti na poutě či procesí?

TPB – Kimova hra

Připravte na stůl alespoň 15 předmětů jakkoli spojených s poutí/výletem/cestováním, např. mapa, jízdenka, růženec, kšiltovka, láhev na vodu, pláštěnka, peníze, tištěný průvodce, batůžek, bota, trekové hole atp. a dejte účastníkům za úkol, aby si zapamatovali co nejvíce předmětů. Po jedné až dvou minutách předměty zakryjte šátkem a požádejte účastníky, aby na svůj papír zapsali co nejvíce předmětů, které si zapamatovali. Poté společně vyhodnoťte a nakonec věci odkryjte.

TPM + Závěr

Otčenáš – PL_TPM_1

Apoštolé svatý Jakube, tebe Ježíš povolal mezi prvními učedníky,
jako první jsi pil z kalicha utrpení našeho Pána.

Jsi velkým ochráncem poutníků.

Učiň, ať jsme na naší pouti pevní ve víře a radostní v naději.

Chceme jít cestou křesťanského života - povzbuzuj nás,
abychom nakonec došli i do slávy našeho Pána.

Amen.

PL_TPM_1: Modlitba Páně „ukazovací“

Otče náš, jenž jsi na nebesích,	posvěť se jméno tvé.	Přijď království tvé!
Obě paže zdvihnout do výše loktů, dlaně otevřít směrem vzhůru.	Paže s rozevřenými dlaněmi pomalu zdvíhat vzhůru.	Ruce rozevřít dále od sebe (v kruhu to pak vypadá jako královská koruna).
		
		

Postoj celého těla vyjadřuje elán a otevřenost. Ruce i pohled směřují vzhůru. Vytvořený kruh, vzájemné propojení celé skupiny a královská koruna vyjadřují objetí Božího království a jeho velikost. Tělo i hlava jsou vzpřímené. Pohled objímá svět.

Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.	
Pravá paže ukazuje vzhůru, levá paže ukazuje dolů.	

Tělo je vzpřímené, ruce tvoří diagonálu, prsty rukou mohou být rozevřené. Postoj vyjadřuje připravenost pracovat pro Boha.

Nehoř tvé je království		i moc i sláva.	
Ruce se natáhnou vzhůru.		Každý uchopí svého souseda za vztyčenou ruku. Ruce necháme pomalu klesat.	

Předpažené ruce a miska z dlaní vyjadřuje připravenost přijmout Boží dary. Další postoj ukazuje na naši touhu po Božím odpuštění a setkat se s druhými v postoji odpuštění.

Chléb náš vezdejší dej nám dnes.	A odpusť nám naše viny,	jako i my odpouštíme našim viníkům.
Ruce se drží před tělem a z dlaní se udělá miska.	Levá ruka se posune vlevo, pravá také a přikryje levou ruku.	Pravá ruka se položí na nataženou ruku pravého souseda.
		

Postoj vyjadřuje víru v trvání Božího království bez konce.

Amen.	Pomalá, hluboká úklona směrem do středu kruhu, k oltáři a k sobě navzájem.	
-------	--	---

Postoj je výrazem úcty k Bohu i k člověku a víry v uskutečnění Božího slova.

Tvoření ke Dni dětí

Výtvarné tvoření BROUČEK

Zpracovala: Pavla Kazdová

Mezinárodní den dětí se slaví každoročně 1. června. Jedním ze smyslů tohoto svátku je, že rodina by měla být pohromadě a věnovat se sama sobě - přece všichni známe přísloví - kdo si hraje - nezlobí ☺

Nabízíme vám tedy námět na společné rodinné tvoření, do kterého se mohou zapojit snad úplně všichni. Vyrobite si krásného barevného broučka, který určitě vykouzlí úsměv na tváři každého dítěte.

K výrobě BROUČKA budeme potřebovat:

- 1 ks malý barevný papírový talířek
- 1 ks černá čtvrtka A5
- 2 ks tenkého černého chlupatého drátku (1 ks cca 12 cm)
- 7 ks malých barevných cukrářských košíčků
- 7 ks barevných knoflíků
- 2 ks pohyblivých očí
- raznice „kolo XL“ (průměr 7,5 cm) možno i vystříhnout kolečko nůžkami
- děrovačka
- sešívačka
- lepidlo tekuté (Herkules)
- nůžky, štětec

Postup výroby:

1. Z černé čtvrtky A5 vyrazíme raznicí kolečko (pokud nemáme raznici, kolečko vystříhneme nůžkami) a nastříháme si 6 ks černých proužků (obr. 1)
2. Černé kolečko proděravíme děrovačkou na dvou místech, provlečeme chlupatý drátek a do nich nakonec nalepíme barevné knoflíky (obr. 7 a obr. 8) zatočíme, aby nevypadl (obr. 2 a obr. 3)
3. Lepidlem přilepíme na hlavu oči (obr. 4)
4. Vezmeme hotovou hlavičku a sešívačkou ji přišijeme k tělu, taktéž i nožičky (obr. 5 a obr. 6)
5. Na tělo brouka postupně přilepíme barevné košíčky (které musíme otočit barevnou stranou nahoru) a do nich nakonec nalepíme barevné knoflíky (obr. 7 a obr. 8)

Tvoření ke Dni otců

Výtvarné tvoření SRDCE

Zpracovala: Jana Duchanová

Den otců je svátek na počest otců, oslavující otcovství, vztah otce k dítěti a roli otců ve společnosti. V mnoha zemích včetně České republiky se slaví třetí neděli v červnu, letos tedy vychází na 17. 6.

Mnozí tento svátek neslaví, nicméně si myslíme, že nějaký ten dárek od srdce vždy potěší nejen maminky, ale i tatínky. Určitě si ho za svoji lásku a péči zaslouží.

A když dárek od srdce, tak tedy pořádné velké, široké a barevné SRDCE pro tatínka 😊

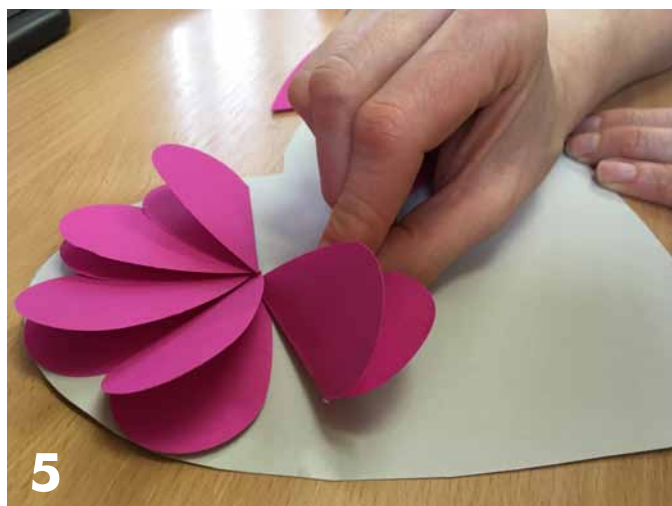
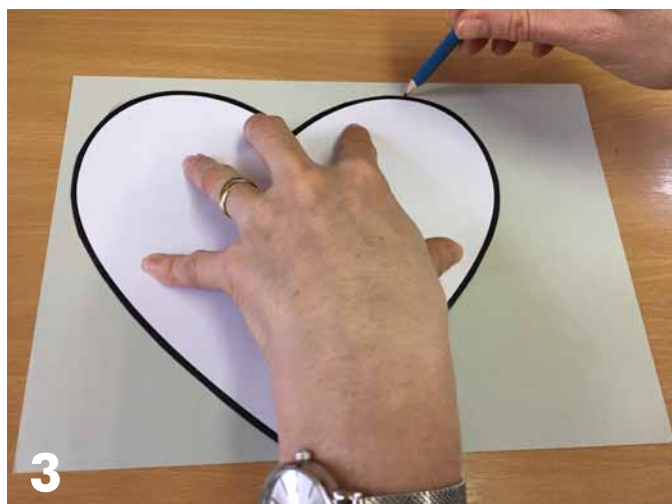
K výrobě SRDCE budeme potřebovat:

- barevné papíry A4 (ne čtvrtky)
- ks šedé čtvrtky A4 (jako základ)
- 3 ks raznice „srdíčko“ - velké, menší, nejmenší (raznice lze koupit v papírnictví či v obchodě s výtvarnými potřebami)
- šablonu srdce (vytvoříme si sami)
- obyč. tužku
- nůžky
- tuhé lepidlo

Postup výroby:

1. Z barevných papírů vyrazíme pomocí raznic srdíčka všech třech velikostí - v libovolných kombinacích (obr. 1)
2. Všechna vyražená srdíčka přehneme na poloviny (obr. 2)
3. Z šedé čtvrtky vystříháme dle šablony velké srdce (obr. 3)
4. Přehnutá srdíčka postupně nalepujeme tuhým lepidlem na šedé srdce a vytváříme kytičky - malé, větší, největší (obr. 4, obr. 5)
5. Postupně zaplníme celé srdce kytičkami - barevnosti a kreativitě se meze nekladou (obr. 6, obr. 7)

Vytvořené srdíčko můžeme nalepit na špejli, dozdobit lýkem či stužkou a darovat jako zápich do květináče nebo lze i zapaspartovat a darovat jako obrázek na zeď.

Čtvrtletník ZRNKO je pro animátory KLAS KLUB AKTIVNÍCH SENIORŮ® ZDARMA.

Objednávky:

e-mail: info@spokojenysenior-klas.cz

tel.: +420 730 805 857

www.spokojenysenior-klas.cz

Na webových stránkách je k dispozici i archiv minulých čísel.

Na uvedeném kontaktu je také možno informovat se
o možnostech vzdělávání pro práci se seniory.

Máte-li jakékoli připomínky, podněty či náměty, jak bychom mohli ZRNKO vylepšit
nebo jaká témata reflektovat, budeme velmi rádi, pokud nás zkontaktujete.

**Projekt SPOKOJENÝ SENIOR realizuje
organizace Spokojený senior – KLAS z.s.**

www.spokojenysenior-klas.cz

Projekt podporují:

Jihomoravský kraj

Biskupství brněnské

Projekt je spolufinancován ze státního rozpočtu České republiky.

Elektronický čtvrtletník ZRNKO vydává organizace Spokojený senior – KLAS z.s. • Je rozeslán účastníkům a absolventům vzdělávacích programů projektů KLAS a Spokojený senior a také zaregistrovaným zájemcům. • Adresa vydavatele: Biskupská 7, 602 00 Brno • www.spokojenysenior-klas.cz • Vedoucí organizace: Mgr. Tereza Kozderová, DiS. • Metodik obsahu: Mgr. Tereza Kozderová, DiS. • Sazba: Bc. Lenka Havrlantová • Čtvrtletník ZRNKO, ani žádná jeho část, nesmí být reprodukována a zveřejňována bez písemného souhlasu vydavatele a uvedení zdroje. • Komerční využití je vyloučeno. • Články publikované v tomto časopise a přebírané z praxe od animátorů nemusí vyjadřovat oficiální stanovisko redakce a vydavatele. • Redakce si vyhrazuje právo upravovat příspěvky. • Materiál odráží výhradně názory autora a MPSV ČR nenese zodpovědnost za žádné užití informací tam obsažených.